

Beslut om införande av automatiserat beslutsfattande:

Beviljande av försäkring åt stipendiater

Beslut

LPA inför automatiserat avgörandeförfarande för beslut om försäkringar som beviljas stipendiater.

Motiveringar

Inledning

Den som har fått ett stipendium från Finland för vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet ska teckna en försäkring hos LPA för ålderdom, invaliditet och dödsfall, om följande lagstadgade villkor uppfylls:

- stipendiet har beviljats för arbete under en period på minst fyra månader,
- stipendiet som beviljats för arbetet omräknat till årlig arbetsinkomst motsvarar 4 712 euro eller mer (2026),
- stipendiaten står inte i anställningsförhållande till den som har beviljat stipendiet,
- stipendiaten är mellan 18 och 68 år och får inte ålderspension (för personer födda 1958–1961 är den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten 69 år och för yngre personer 70 år), och
- stipendiaten bor och arbetar i Finland eller, om stipendiearbetet utförs utomlands, omfattas stipendiaten av den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland.

LPA fastställer försäkringen antingen på basis av stipendiebeslutet eller på basis av uppgifterna som stipendiegivaren har lämnat till LPA och stipendiatens synpunkter. När LPA fastställer en LFÖPL-försäkring för en stipendiat, tecknas samtidigt en arbetsskade- och yrkessjukdomsförsäkring för samma period och för det arbete som finansieras med stipendiet.

Bestämmelser om stipendiaters skyldighet att teckna försäkring, om fastställande av försäkringen och om beräkning av försäkringens årliga arbetsinkomst finns i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL, 1280/2006) och lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar för lantbruksföretagare (OFLA, 873/2015). Bedömningen av de ovan nämnda omständigheterna omfattar inte individuell prövning.

LPA avgör genom automatiserat beslutsfattande ärenden om pensions- och olycksfallsförsäkring för stipendiater när avgörandet entydigt kan härledas ur lagstiftningen och de ostridiga faktiska omständigheterna i det enskilda ärendet.

LPA har dessutom bedömt att vissa situationer förutsätter att en fysisk person deltar i beslutsförfarandet om stipendiatens försäkring. Sådana situationer är exempelvis fall där ärendet kräver ytterligare utredning innan det kan avgöras, till exempel på grund av stipendiets ändamål eller med anledning av vissa internationella situationer.

På grunder som beskrivs nedan anser LPA att beslutsförfarandet som omfattas av det här beslutet om införande till alla delar uppfyller förutsättningarna för införande av automatiserat beslutsfattande.

Materiell lagstiftning som tillämpas i förfarandet

Stipendiatens skyldighet att teckna försäkring

Enligt 1 a § 1 mom. i LFÖPL innehåller lagen också bestämmelser om en stipendiats rätt till pensioner och rehabilitering enligt lagen, om stipendiaten bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet, och om förmånstagares rätt till familjepension och grupplivförsäkringsersättning.

Enligt 1 a § 2 mom. i LFÖPL är en stipendiat som är bosatt i Finland och arbetar med stöd av ett stipendium som beviljats från Finland, skyldig att teckna en försäkring hos LPA för ålderdom, invaliditet och dödsfall på det sätt som föreskrivs i lagen.

Enligt 8 a § mom. i LFÖPL avses med stipendiat en i Finland bosatt person som utan att stå i anställningsförhållande till den som beviljat stipendiet bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet i Finland med stöd av ett personligen beviljat stipendium från Finland. Detsamma gäller en person som på motsvarande sätt utan att stå i anställningsförhållande arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp som beviljats stipendium. Som stipendiat enligt ovan betraktas också en person som, medan personen står i anställningsförhållande eller bedriver företagsverksamhet, får ett stipendium för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs separat från anställningsförhållandet eller företagsverksamheten. Bosättning i Finland krävs emellertid inte av en stipendiat som omfattas av den finländska lagstiftningen om social trygghet med stöd av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet. Med vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs i Finland jämföras vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs utomlands, om stipendiet har beviljats i Finland för forskning eller konstnärlig verksamhet som ska bedrivas utanför Finland. Som vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet enligt ovan betraktas däremot inte studier eller examensarbeten som hänför sig till en yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller en lägre eller högre högskoleexamen.

Enligt 8 b § LFÖPL omfattar lagen inte följande arbete som utförs av stipendiater:

- 1) arbete som utförs före ingången av kalendermånaden efter den då stipendiaten fyller 18 år och inte heller arbete som fortsätter efter utgången av den kalendermånad då en stipendiat som är född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en stipendiat som är född 1958–1961 fyller 69 år eller en stipendiat som är född 1962 eller senare fyller 70 år (den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten),
- 2) arbete som inte har pågått oavbrutet i minst fyra månader efter ingången av den kalendermånad som följer efter den månad då stipendiaten fyllde 18 år,
- 3) arbete som har börjat eller fortsatt efter att stipendiaten har övergått till ålderspension enligt arbetspensionslagarna,
- 4) arbete under en period då den beräknade årliga arbetsinkomsten för stipendiaten är lägre än 2 752,07 euro (2009),

5) arbete, om stipendiaten inte omfattas av den finländska lagstiftningen om social trygghet med stöd av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet.

Enligt 10 a § 1 mom. i LFÖPL är en stipendiat skyldig att teckna den försäkring som avses i 1 a §, om personen har beviljats ett stipendium från Finland för arbete som utförs i Finland under en sammanhängande period på minst fyra månader och stipendiet, omräknat till årlig arbetsinkomst enligt 21 a §, motsvarar minst 2 752,07 euro per år (2009). Stipendiaten omfattas också av den grupplivförsäkring som föreskrivs i lagen.

Fastställande av försäkringen

Enligt 10 a § 2 mom. i LFÖPL ska stipendiaten teckna den försäkring som avses i 1 mom. hos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inom tre månader från det att arbetet med stöd av stipendiet inleddes. Pensionsanstalten fastställer försäkringen utifrån det stipendiebeslut som stipendiaten lämnat in eller den anmälan som stipendiegivaren har gjort med stöd av 141 b §. Av stipendiebeslutet, annan utredning som lämnas in utöver stipendiebeslutet eller anmälan som avses i 141 b § ska framgå beloppet av det personliga stipendiet som beviljats stipendiaten.

Enligt 10 a § 3 mom. i LFÖPL anses det stipendiefinansierade arbetet börja och sluta i enlighet med den arbetsperiod som anges i stipendiebeslutet eller i den anmälan som avses i 141 b §. I annat fall anses det stipendiefinansierade arbetet börja den dag som stipendiaten uppger och fortsätta till den dag som stipendiaten uppger. Det stipendiefinansierade arbetet kan emellertid anses ha inletts tidigast från och med tidpunkten för beslutet om att stipendium beviljas. Arbetsperiod som ligger till grund för försäkringen

Enligt 10 a § 4 mom. i LFÖPL kan försäkringen inte fastställas retroaktivt för längre tid än det pågående kalenderåret och det kalenderår som omedelbart föregår det. Har försäkringsskyldigheten försumrats för tid som föregår den som avses ovan, är rätten till pension enligt denna lag till den här delen förverkad.

Enligt 141 b § 1 mom. i LFÖPL ska den som beviljar ett stipendium som avses i 8 a § skriftligen underrätta Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när ett stipendium enligt nämnda paragraf har beviljats en stipendiat som avses i 8 a § för en arbetsperiod om minst fyra månader och stipendiet uppgår till minst 917,36 euro (2009). Syftet är att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska kunna fullgöra den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 12 a §.

Enligt 5 § 2 mom. i OFLAL fastställs för en stipendiat, för vilken en försäkring enligt 10 a § i LFÖPL fastställs, samtidigt också en försäkring enligt denna lag för samma tid och för samma arbete som stipendiaten utför med stöd av stipendiet.

Fastställande av den årliga arbetsinkomsten

Enligt 21 a § 1 mom. i LFÖPL fastställer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för stipendiaten en årlig arbetsinkomst från och med den tidpunkt då det arbete som

avses i 10 a § inleds. Arbetsinkomsten fastställs för den arbetsperiod som avses i 10 a § 3 mom. Stipendiatens årliga arbetsinkomst bestäms genom att det stipendium som beviljats för arbetet delas med antalet dagar som ingår i den stipendiefinansierade arbetsperioden och det på så sätt erhållna beloppet multipliceras med 360.

Om det av stipendiebeslutet eller av en anmälan enligt 141 b § framgår att en del av stipendiet har beviljats för att täcka materialkostnader och andra kostnader som hänför sig till stipendiearbetet, ska stipendiaten enligt 21 a § 2 mom. i LFÖPL lämna en beräkning av den kostnadsandel som motsvarar kostnaderna till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Innan den årliga arbetsinkomsten fastställs avdras från det beviljade stipendiet den andel som enligt pensionsanstaltens bedömning motsvarar kostnaderna.

Enligt 21 a § 3 mom. i LFÖPL ska den årliga arbetsinkomsten, om flera stipendier har beviljats för samma eller delvis samma arbetsperiod och varje stipendium uppfyller villkoren i 10 a § 1 mom., fastställas separat för arbetet som utförs med stöd av varje stipendium enligt bestämmelserna i 1 och 2 mom.

Förutsättningar för automatiserat beslutsfattande enligt förvaltningslagen

Det automatiska avgörandeförfarandet som är föremål för det här beslutet om införande uppfyller kraven som ställs på automatiserat beslutsfattande i 8 b kap. i förvaltningslagen. Det automatiska avgörandeförfarande som avses i införandebeslutet grundar sig direkt på lagstiftningen. Beviljandet av försäkring för stipendiater förutsätter ingen individuell prövning.

Det automatiska avgörandeförfarandet baserar sig på behandlingsregler som LPA tagit fram tidigare. Behandlingsreglerna är utformade för att säkerställa att det automatiska avgörandeförfarandet leder till ett resultat i enlighet med LÖPL och annan tillämplig lag i varje automatiserat avgjort ärende. I behandlingsreglerna anges i vilka situationer handläggningen och avgörandet av ett ärende överförs till en fysisk person. Ärendet överförs till en fysisk person i enlighet med behandlingsreglerna när en korrekt handläggning av ärendet kräver det.

En berörd part har rätt att kostnadsfritt söka rättelse genom att överklaga ett beslut som fattats genom ett automatiskt avgörandeförfarande. Då prövas rättelseyrkandet av en fysisk person vid LPA. Förfarandet uppfyller därmed kraven i 53 f § i förvaltningslagen enligt vilken beslutet ska kunna överklagas kostnadsfritt. I enlighet med 53 g § i förvaltningslagen anges i ett förvaltningsbeslut som LPA avgjort automatiskt att beslutet har fattats genom ett automatiskt avgörandeförfarande. I beslutet anges också adressen till LPA:s webbplats där detta beslut om införande finns att läsa.

Förutsättningar i lagen om informationshantering för införande och användning av automatiska avgörandeförfaranden

Dokumentering av uppgiftsfördelning och behandlingsregler

Enligt 28 a § 1 mom. i lagen om informationshantering ska uppgiftsfördelningen bland personer som ansvarar för att förpliktelserna som det stadgas om i 6 a kap. i

lagen om informationshantering uppfylls dokumenteras. LPA har dokumenterat uppgiftsfördelningen i ett särskilt dokument.

LPA har utformat en dokumentation om behandlingsregler i enlighet med 28 a § 2 mom. i lagen om informationshantering. Av dokumentationen framgår hur det automatiska avgörandeförfarandet som är föremål för det här beslutet om införande fungerar. Lagligheten i innehållet i dokumentationen av behandlingsreglerna i enlighet med 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen har kontrollerats i enlighet med 28 a § 3 mom. informationshanteringslagen och dokumentationen har godkänts. LPA bevarar den godkända dokumentation av behandlingsregler i minst fem år från ingången av det kalenderår som följer på det år då det automatiska avgörandeförfarandet togs ur bruk.

LPA har i enlighet med 28 a § 4 mom. i lagen om informationshantering säkerställt att det i minst fem år från det att ett ärende har avgjorts utifrån den utarbetade dokumentation av behandlingsregler och datasystemen som tillämpats för avgöranden kan påvisas vilka behandlingsregler som tillämpats vid det automatiserade avgörandet av ärendet och i vilka faser av behandlingen av ärendet en fysisk person deltagit.

Kvalitetssäkring, kvalitetskontroll och hantering av felsituationer samt användningen av uppgifter

LPA har i enlighet med 28 b § i lagen om informationshantering säkerställt att avgörandeförfarandet motsvarar de behandlingsregler som LPA utformat genom att testa förfarandet övergripande. LPA har dessutom säkerställt ett gott språkbruk i automatiskt upprättade handlingar. Kvalitetssäkringsåtgärderna som vidtagits har dokumenterats i ett särskilt dokument om kvalitetssäkring och kvalitetskontrollåtgärder. Det har utsetts en person som ansvarar för kvalitetssäkringen av det automatiska avgörandeförfarandet.

I enlighet med 28 c § i informationshanteringslagen har LPA dokumenterat riskkartläggningen av avgörandeförfarandet, åtgärderna för kvalitetssäkring och kvalitetskontrollplanen, kvalitetssäkringsplanen och genomförda kvalitetskontrollåtgärder i ett särskilt dokument. I dokumentet beskrivs också hur eventuella fel rättas och dokumenteras.

Planen för kvalitetskontroll har utarbetats utifrån den genomförda riskkartläggningen. Kvalitetskontrollen sker huvudsakligen genom uppföljning av informationssystemens funktion. Den sakliga korrektheten i besluten följs i huvudsak upp genom stickprovskontroller som utförs på basis av slumpmässigt utvalda urval. Det har utsetts en person som ansvarar för kvalitetskontrollen och hanteringen av fel i det automatiska avgörandeförfarandet.

LPA har i sina behandlingsregler och i sin riskbedömning i enlighet med 28 f § i informationshanteringslagen bedömt aktualiteten och riktigheten i de uppgifter som används i det automatiska avgörandeförfarandet. LPA har vidtagit de tekniska åtgärder som anses nödvändiga för att förbättra kvaliteten på uppgifterna som används i ärendehantering.

Informering

LPA informerar i enlighet med 28 e § i informationshanteringslagen om

det automatiska avgörandeförfarandet, grunderna för det automatiska avgörandeförfarandet och andra frågor av betydelse för kundens rättigheter på sin webbplats på adressen mela.fi/ratkaisumenettely. På samma webbplats publiceras också det gällande beslutet om införande. Beslutet om införande och information om det automatiska avgörandeförfarandet kan också beställas av LPA:s kundtjänst per telefon. Kontaktuppgifter till LPA:s kundtjänst finns på den ovan nämnda webbplatsen.

Förutsättningar för automatiserat beslutsfattande enligt förvaltningslagen

Utöver förvaltningslagen och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen tillämpas även EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU 2016/679, dataskyddsförordningen) på automatisk handläggning av ärenden när personuppgifter behandlas i beslutsfattandet. Dataskyddsförordningen innehåller bland annat bestämmelser om under vilka förutsättningar automatiserat beslutsfattande är tillåtet (artikel 22). En av förutsättningarna är att beslutet har stöd i lagstiftning som är tillämplig på den personuppgiftsansvarige och som också fastställer lämpliga åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter och friheter samt berättigade intressen. Beslut som fattas i avgörandeförfarandet som avses i det här beslutet om införande baserar sig på nationell lagstiftning (förvaltningslagen och lagen om informationshantering) och uppfyller sålunda villkoren i artikel 22 i dataskyddsförordningen. Den registrerade kan också ansöka om rättelse av beslut som getts honom eller henne så som förutsätts i dataskyddsförordningen.

LPA har i det automatiska avgörandeförfarandet beaktat bestämmelserna om information till den registrerade i dataskyddsförordningen. I beslut som fattats genom LPA:s automatiska avgörandeförfarande anges att ärendet har avgjorts automatiskt. Parterna får nödvändig information om tillämpningen av det automatiska avgörandeförfarandet på LPA:s webbplats. På webbplatsen finns en sida om automatiskt avgörandeförfarande där det redogörs för hur förfarandet används hos LPA. Dessutom ingår information om användningen av automatiskt avgörandeförfarande i dataskyddsbeskrivningen och i beskrivningen av handlingars offentlighet som finns på LPA:s webbplats.

Därutöver har LPA tagit fram och godkänt en konsekvensanalys i enlighet med dataskyddsförordningen. I den har också införandet och tillämpningen av det automatiska avgörandeförfarandet bedömts.

Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

Beslutet om införande baserar sig på följande handlingar:

- handlingen om uppgiftsfördelning som avses i 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen
- dokumentationen om behandlingsregler som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen
- dokumentationen om kvalitetssäkring så som avses i 28 b § 3 mom. i lagen om informationshantering och dokumentationen om kvalitetskontroll så som avses i 28 c § 2 mom. i lagen om informationshantering.

Förvaringstid

Om det automatiska avgörandeförfarandet tas ur bruk förvarar LPA det här beslutet även efter detta i minst fem år efteråt. Tidsfristen inleds från början av det kalenderår som följer på tidpunkten då förfarandet togs ur bruk. Förvaringstiden baserar sig på 28 d § 3 mom. i informationshanteringslagen.

Ändringssökande

Det är inte möjligt att söka ändring i det här beslutet om införande (6 § 2 i lagen om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019).

Kontaktinformation

Mer information om beslutet om införande finns på webbplatsen på mela.fi/sv/om-lpa/automatiskt-avgorandeforfarande/. LPA:s kundtjänst ger också närmare information. Kundtjänstens kontaktuppgifter finns på <https://www.mela.fi/sv/om-lpa/kontaktinformation/>

Datum då förfarandet införs och tidpunkt för beslutet

Beslutet fattades den 15.9.2026.

Datum för ikraftträdande är 21.9.2026.

Information om beslutsfattarna

Beslutet om att ta i bruk ett automatiskt avgörandeförfarande fattades av direktör Heli Huhtala, Försäkringar och ekonomi- och analystjänster.